

Akcje

Akcja – papier wartościowy oznaczający prawo jej posiadacza do współwłasności majątku emitenta, czyli spółki akcyjnej

Podział akcji:

- ❑ akcje imienne i na okaziciela
- ❑ akcje zwykłe i uprzywilejowane

Sposoby uprzywilejowania:

- ❑ uprzywilejowanie co do głosu
- ❑ uprzywilejowanie co do dywidendy
- ❑ uprzywilejowanie przy podziale majątku w razie likwidacji spółki

Akcje

Prawa akcjonariusza

Majątkowe

- prawo do udziału w zysku spółki
- prawo do udziału w podziale majątku spółki w przypadku jej likwidacji
- prawo do zakupu akcji nowej emisji

Korporacyjne

- prawo udziału i głosu na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy
- prawo do kontroli zarządzania spółką
- prawo wyborcze
- prawa mniejszości

Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie

GPW - charakterystyka

Forma GPW - spółka akcyjna powołana przez Skarb Państwa o kapitale zakładowym 41.972.000 złotych

Zadanie GPW - organizacja obrotu instrumentami finansowymi. Giełda zapewnia koncentrację w jednym miejscu i czasie ofert kupujących i sprzedających w celu wyznaczenia kursu i realizacji transakcji – tzw. rynek kierowany zleceniami

Rynki GPW – GPW prowadzi obrót instrumentami finansowymi na dwóch rynkach:

- ❑ **Główny Rynek GPW** – rynek regulowany działający od dnia uruchomienia GPW w 1991 r.
- ❑ **NewConnect** - prowadzony przez GPW rynek działający w formule alternatywnego systemu obrotu; stworzony z myślą o młodych i rozwijających się firmach, działających zwłaszcza w obszarze nowych technologii; ruszył 30 sierpnia 2007 r.

GPW - charakterystyka

Przedmiot obrotu na GPW:

- ❑ Akcje
- ❑ Obligacje
- ❑ Prawa poboru
- ❑ Prawa do akcji
- ❑ Certyfikaty inwestycyjne
- ❑ Instrumenty pochodne - kontrakty terminowe, opcje, jednostki indeksowe
- ❑ Produkty strukturyzowane

GPW - zlecenia

Na giełdzie transakcje zawierane są za pośrednictwem biur maklerskich

Zlecenie składane przez inwestora musi zawierać następujące elementy:

- ❑ rodzaj zlecenia (czy chce kupić, czy sprzedać)
- ❑ nazwę instrumentu finansowego, który ma być przedmiotem transakcji
- ❑ cenę, po której chce dokonać transakcji (tzw. limit ceny lub rodzaj zlecenia bez limitu ceny)
- ❑ liczbę instrumentów, które chce kupić lub sprzedać (tzw. wolumen zlecenia)
- ❑ termin ważności zlecenia
- ❑ dodatkowe warunki realizacji zlecenia

GPW - zlecenia

Inwestorzy mogą składać dwa podstawowe rodzaje zleceń:

- ❑ **z limitem ceny** - inwestor dokładnie określa kurs, po jakim chce kupić lub sprzedać dany walor (zwany limitem ceny); w zleceniu kupna określony przez inwestora limit, to maksymalny kurs, po którym jest skłonny kupić dany instrument, natomiast w zleceniu sprzedaży, określony limit, to kurs minimalny, po którym inwestor godzi się sprzedać dany instrument.
- ❑ **bez limitu ceny** - inwestor nie określa ceny, po której chce kupić lub sprzedać instrument finansowy, zgadza się na zawarcie transakcji po cenie, jaka ustali się w trakcie sesji giełdowej

GPW - zlecenia

Istnieją trzy rodzaje zleceń bez limitu ceny:

- ❑ **zlecenie po każdej cenie (PKC)** – zlecenie jest realizowane po aktualnie dostępnej na rynku cenie, ale pod warunkiem, że zostanie zrealizowane w całości
- ❑ **zlecenie po cenie rynkowej (PCR)** – inwestor nabywa lub sprzedaje instrument po najlepszej cenie, jaka jest aktualnie dostępna na rynku, przy czym zgadza się, że jego zlecenie może nie zostać zrealizowane w całości; jeżeli zlecenie nie zostanie zrealizowane w całości, część, która pozostanie, stanie się zleceniem z limitem równym ostatniej zawartej transakcji
- ❑ **zlecenie po cenie rynkowej na otwarcie (PCRO)** – przeznaczone dla inwestorów, którzy są zainteresowani zawarciem transakcji po kursie, który zostanie ustalony na otwarciu, zamknięciu notowań ciągłych lub na fixingu w notowaniach jednolitych. Zlecenie PCRO nie musi być zrealizowane w całości, a niezrealizowana jego część stanie się zleceniem z limitem ceny równym odpowiednio: kursowi otwarcia, kursowi zamknięcia, kursowi jednolitemu lub kursowi określone w wyniku równoważenia rynku.

GPW - zlecenia

Inwestorzy mogą składać zlecenia z różnym terminem ważności:

- ❑ zlecenie z określonym terminem ważności
- ❑ zlecenie ważne do końca sesji
- ❑ zlecenie z ważnością domyślną
- ❑ zlecenie wykonaj lub anuluj (WuA)
- ❑ zlecenie ważne do pierwszego wykonania (WiN)

GPW - zlecenia

Inwestorzy mogą określić dodatkowe warunki wykonania swojego zlecenia:

- ❑ określenie minimalnej wielkości (wolumenu) wykonania (Wmin)
- ❑ określenie wielkości (wolumenu) ujawnienia (WUJ)
- ❑ określenie limitu aktywacji (LimAkt):
 - typu STOP LIMIT – inwestor określa limit aktywacji i realizacji
 - typu STOP LOSS – inwestor określa tylko limit aktywacji

GPW – system notowań

Transakcje są przeprowadzane podczas sesji giełdowych od poniedziałku do piątku w godzinach 8.00 – 16.35.

Na sesjach giełdowych GPW instrumenty finansowe są notowane w ramach dwóch systemów:

- ❑ **system notowań jednolitych z dwukrotnym określeniem kursu**
- ❑ **system notowań ciągłych**

W każdym z systemów notowań sesje giełdowe składają się z określonych faz, właściwych danemu systemowi

GPW – system notowań jednolitych

Fazy sesji giełdowej w systemie kursu jednolitego (od 1 września 2008):

8.00 - 11.00	Przyjmowanie zleceń na otwarcie
11.00 - 11.15	Interwencja
11.15	Określenie kursu jednolitego (Fixing)
11.15 - 11.45	Dogrywka
11.45 - 14.45	Przyjmowanie zleceń na otwarcie
14.45 - 15.00	Interwencja
15.00	Określenie kursu jednolitego (Fixing)
15.00 - 15.30	Dogrywka
15.30 - 16.35	Przyjmowanie zleceń na otwarcie następnej sesji

GPW – system notowań ciągłych

Fazy sesji giełdowej w systemie notowań ciągłych (od 1 września 2008):

8.00 - 9.00	Przyjmowanie zleceń na otwarcie
9.00	Określenie kursu na otwarciu (Fixing)
9.00 - 16.10	Notowania ciągłe
16.10 - 16.20	Przyjmowanie zleceń na zamknięcie
16.20	Określenie kursu na zamknięciu (Fixing)
16.20 - 16.30	Dogrywka
16.30 - 16.35	Przyjmowanie zleceń na otwarcie następnej sesji

GPW – system notowań ciągłych

Notowania ciągłe – kontrakty terminowe (od 1 września 2008):

8.00 - 8.30	Przyjmowanie zleceń na otwarcie
8.30	Określenie kursu na otwarciu (Fixing)
8.30 - 16.10	Notowania ciągłe
16.10 - 16.20	Przyjmowanie zleceń na zamknięcie
16.20	Określenie kursu na zamknięciu (Fixing)
16.20 - 16.30	Dogrywka
16.30 - 16.35	Przyjmowanie zleceń na otwarcie następnej sesji

Przykłady zleceń

Wyjściowy arkusz zleceń:

Kupno		Sprzedaż	
Liczba akcji	Cena	Cena	Liczba akcji
40	122	123	10
10	121	124	30
30	120	125	30
10	119	126	20
20	118	127	60

1. Wpływa zlecenie kupna 100 akcji z limitem kursu 125
2. Wpływa zlecenie kupna 200 akcji z limitem 125 i minimalną wielkością wykonania 100
3. Wpływa zlecenie kupna 100 akcji po cenie rynkowej
4. Wpływa zlecenie kupna 100 akcji po każdej cenie
5. Wpływa zlecenie kupna 100 akcji z limitem 125 z warunkiem wykonaj i anuluj
6. Wpływa zlecenie kupna 100 akcji z limitem aktywacji 125 i limitem realizacji 127

Przykład – wyznaczanie kursu otwarcia

Na otwarcie sesji złożono następujące zlecenia:

Rodzaj	Ilość	Limit
Kupno	10	PKC
Kupno	50	560,5
Kupno	150	560
Kupno	100	559,5
Kupno	200	559
Sprzedaż	400	560,5
Sprzedaż	150	560
Sprzedaż	150	559,5
Sprzedaż	50	PKC

Jaki będzie kurs otwarcia?

Przykład – wyznaczanie kursu otwarcia

Na otwarcie sesji złożono następujące zlecenia:

Rodzaj	Ilość	Limit
Kupno	10	PKC
Kupno	50	703,00
Kupno	150	702,50
Kupno	200	701,50
Sprzedaż	400	703,00
Sprzedaż	150	702,50
Sprzedaż	200	702,00
Sprzedaż	50	PKC

Jaki będzie kurs otwarcia?

Przykład – wyznaczanie kursu otwarcia

Na otwarcie sesji złożono następujące zlecenia:

Rodzaj	Ilość	Limit
Kupno	60	PKC
Kupno	50	703,00
Kupno	150	702,50
Kupno	210	702,00
Kupno	100	701,50
Sprzedaż	400	703,00
Sprzedaż	140	702,50
Sprzedaż	100	702,00
Sprzedaż	360	701,50
Sprzedaż	110	701

Kurs odniesienia 690,50. Jaki będzie kurs otwarcia?